

A kegyelem ingyen van – de nem olcsó

Kegyelem nektek és békesség! Istentől, a mi Atyánktól, és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Ámen. Kedves Testvéreim! Hallgassátok meg azt az ígét, amelyet megírva találunk a Máté szerinti evangélium 5. fejezete 17.-től 19. verseiben a következőképpen:

„Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem a törvényt vagy a próféták tanítását. Nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem, hanem hogy betöltsen azokat. Mert bizony mondom nektek, hogy amíg az ég és a föld el nem múlik, egy ióta vagy egy vessző sem vész el a törvényből, míg az egész be nem teljesedik. Tehát ha valaki a legkisebb parancsolatok közül akár csak egyet is eltöröl, és úgy tanítja az embereket, az a legkisebb lesz a mennyek országában; ha pedig valaki ezeket megtartja és tanítja, nagy lesz az a mennyek országában.”

Urunk, vétkes emberek vagyunk valamennyien.
Nyisd meg a szívünket a te irgalmadra igéd által! Ámen.

Kedves Testvéreim! Isten kegyelme egyszülött Fiában, Jézusban jelent meg a világban. Ezt ünnepeltünk Karácsonykor és Vízkeresztkor. Ennek örvendezünk – ma is. Mi a kegyelem természete? Hogyan változtatja meg a kegyelem az életünket? Erről szól a mai igeszakasz és a mai igehirdetés.

Hogyan változtatja meg a kegyelem az életünket? Egy lehetséges válasz erre az, hogy „a hit által való megigazulásban”. Ha egy átlagos, templomba nem járó fiatalnak ezt mondanánk, nem is értené, hogy miről lehet szó. Ilyen kérdések merülnének fel benne: *Ki hiszi el? És mit? Kivel szemben* lesz nekem igazam? – Ha egy kicsit tájékozottabb emberrel beszélünk, aki tudja, hogy ez egy „*egyházi дума*”, akkor ilyent kérdezhet: *Nekem lesz igazam Istennel szemben akkor, ha hiszek?*

A mai igénk arról szól, hogy – éppenhogy nem így lesz! Ha hiszek, akkor éppenhogy Istennek lesz igaza *mindig* velem szemben – és ez nem is lesz kérdés a számomra már sohasem. Miért? Azért, mert Istennel leszek. Három lépésben jutunk el ennek a megértéséhez. 1. A kegyelem nem a törvény betartása. 2. A kegyelem ingyen van – a Krisztus Jézusban. 3. A kegyelem nem olcsó: azaz nem a félrerakott, hanem a szívünkbe írt törvény.

Kezdjük el a mai közös utazásunkat! **1. A kegyelem nem a törvény betartása.** Az ókori Izráel népe úgy gondolta, hogyha betartja Isten törvényeit, akkor békében él Istennel. A farizeusok ezt olyan kifinomult tökéletességre vitték, hogy az év napjainak megfelelő számú, 365 tiltó törvényt, és az emberi testrészek akkor gondolt számának megfelelő, további 248 kényszerítő törvényt tartottak számon. Ilyenek is voltak köztük: „Szombaton nem szabad a földre köpni, csak köre, mert ha a földre köpsz, azzal sarat készítesz, ami munkának minősül.” *(Ma vasárnap van kedves testvéreim, azaz ne köpködjétek a templom kövére, ma már megint a földre lehet, majd odakint...)* Jézus a farizeusokat meszelt síroknak nevezte, akik kívül tetszetősek, azaz a törvények betartásával kérkednek, de belül rohadtak, mert a szívük gonoszsággal van tele.

A törvény a paradicsomban még nem volt – és a túlvilágon már nem lesz. Miért nem volt és miért nem lesz? Mert nem volt és nem lesz rá *szükség*. Csak a kettő között, *most* van rá szükség. Miért? Ahogyan Pál apostol mondta az oltár előtt felolvasott igében: a törvény azért kell, hogy segítsen bennünket felismerni a bűnt. De a törvény betartásának a cselekedetei

önmagukban még nem jelentenek az Istennel való közösséget, üdvösséget. Azaz: a törvény betartása nem jelenti az Isten előtt való igaz mivoltunkat, a megigazulásunkat. **Az Istennel való közösséget adó kegyelmet nem a törvény betartása miatt kaptuk és kapjuk.** A kegyelem nem vásárolható meg. A kegyelem a törvények betartásával nem alkudozható ki Istentől.

Most jutottunk el a második részhez. Ha a kegyelem nem vásárolható meg, és a törvények betartásával nem alkudozható ki Istentől, akkor hogyan valósul meg? **2. A kegyelem ingyen van – a Krisztus Jézusban.** A Vízkereszt utáni időnek éppen az a fő üzenete, hogy a kegyelem mindenkinek megjelent, a három napkeleti bölcs által jelképezett pogányoknak is, feltétel nélkül, ingyen. A kegyelem az, ami Jézusban csordultig betölti a törvényt. Miért? Mert Jézus mindenben engedelmes, szerető fia volt az Atyának. Ahogyan Sienai Katalin mondta: "Nem a szögek tartották Jézust a kereszten, hanem az engedelmesség és a szeretet." Ez nem egy metaforikus, kegyes beszéd! Jézus száz százalékig Isten volt. Hatalommal bíró Isten. Ha az lett volna Jézus akarata, hogy repüljön le a keresztről, és az összes ellene érző ember azonnal haljon meg, akkor ez azonnal megtörtént volna. De Jézus nem akarta ezt. Mert Jézus teljesítette az Atya akaratát. Mert csak így lett feltámadás. Csak így lett húsvét. Csak így lett a mi megváltásunk. Csak így és emiatt igazulhattunk meg. Kegyelemből – ingyen.

A Máté szerinti evangélium keresztelés-történetében Jézus ezt válaszolta a rokona, Keresztelő Szent János kérlelő szavaira, hogy Jézusnak kellene megkeresztelnie Jánost – és nem fordítva: „Engedj most, mert így illik minden igazságot betöltenünk.” Jézusnak erre az alázatos tetteire szólalt meg először az Atya a mennyből: „Ez az én szerelmetes fiam, benne gyönyörködöm!” És Jézusnak erre az alázatára szállt le a Szentlélek Jézusra úgy, ahogyan egy galamb. **Az ikonfestészetben Jézus megkeresztelését, azaz alámerülését a Jordánba Jézus halálának a formájában ábrázolják.** Mintha Jézus a pokolba szállna le fekete mezővel hófehér ruhás alakja körül, megelőlegezve ezzel az „igazság betöltésének” a végkifejletét a kereszten. Csak így lett feltámadás. Csak így lett húsvét. Csak így lett a mi megváltásunk. Csak így és emiatt igazulhattunk meg. Kegyelemből – ingyen.

Ezzel érkeztünk el a harmadik, az utolsó részhez. **3. A kegyelem ingyen van – de nem olcsó, azaz a kegyelem nem a félrerakott, hanem a szívünkbe írt törvény.** Mit jelent Dietrich Bonhoeffer híres mondása, az „olcsó kegyelem”? Azt, amikor az ember azt gondolja, hogy ha már őt egyszer Jézus megváltotta a kereszten – ami megváltoztathatatlan és örök – akkor elég ezt elhinni, nagylelkűen rábólintani: *"Jó! Legyen! Nem gondolom azt, hogy ez egy mese, hanem elhiszem, hogy tényleg volt Jézus, tényleg volt kereszt, és – na egye fene... – még azt is „beveszem”, hogy volt feltámadás... A kegyelem ingyen van – tehát más dolgom nekem már itt nincs is. – De erre az én nagylelkű, gesztus-értékű hitemre kérem ám az egész mennyországot – és nem csak a felét!"*

A törvényt nem lehet félrerakni a hittel. A törvényt nem lehet becserélni a hittel. **Nem a bűnre, hanem a bűntől lettünk megváltva.** Azaz: **a törvény betartása éppenhogy ott kezdődik, ahol a hit meggyökeresedett.** Ahogyan Jeremiás jövendölte a Jézus kereszten kiontott vére által betöltött új szövetségről: „ilyen lesz az a szövetség, amelyet Izráel házával fogok kötni, ha eljön az ideje – így szól az ÚR –: Törvényemet beléjük helyezem, szívükbe írom be. Én Istenük leszek, ők pedig az én népem lesznek” (Jer 31,31). Ha Jézushoz közel élünk, a törvény a szívünkbe lesz írva. Nem kell külön gondolkodni azon, hogy hogyan tartjuk be a törvényt, mert egészen egyszerűen nem élünk máshogy, csak a törvény betartásával. **Fájni kezd az nekünk, ha nem tartjuk be a törvényt. Belül. A szívünkben. Ahol már van – Jézussal együtt, Jézus által, Jézus miatt.**

Amikor már így, belülről sugározva tartjuk be a törvényt, akkor az egész törvényt betartjuk. Nem kezdünk el alkudozni, hogy ezt a picit, ezt a jottányit, ezt még nem kell annyira betartani. *(Mégiscsak köphetünk oda, ahova akarunk – ne tartson minket vissza ettől semmi!)* Izráel szívesen vette magára Isten igáját ... csak nem mindig ... csak nem egészen ... csak nem ellenszolgáltatás nélkül. Ez a „csak” – ez a baj. Jól tudhatjuk, mert emlékezhetünk rá a saját életünkéből. Ha az ördög egyszer betette a lábát az ajtórezen, és erre mi önfelmentő módon legyintettünk, akkor tágulni kezdett az az ajtó, és egy-kettő, ott volt az ördög a szobánkban, a gondolkodásunk legmélyén, a szívünkben. Márpedig a mi szívünkben csak Jézus lehet! És ha Jézus ott van a szívünkben, akkor az ördög oda *be nem lép*. Mert az ördög retteg Jézus jelenlététől. Mert Jézus jelenléte az ördögöt megöli.

Azzal, hogy a törvény a szívünkbe lett írva, a Tízparancsolatból Tízszabadság lett. Nem követelmény, hanem következmény lesz a Tízparancsolat betartása. És ezzel visszajutunk a Tízparancsolat eredeti értelméhez, ahol a héber szöveg inkább jövő időben fordítandó, azaz **nem tiltásról van szó: „Ne ölj!”, hanem ígéretről: „Nem fogsz ölni!”** Lehet, létezik olyan, hogy az ember nem akar ölni. Mikor? Akkor, amikor a törvény a szívébe lesz írva. És akkor már nemcsak ölni nem akar az ember, hanem haragudni sem akar a másokra – ahogyan Jézus kérte a Hegyi Beszédben – amelynek az összegzése a mai igeszakaszunk. **Amikor a szívünkbe lesz írva a törvény, már szeretni fogjuk tudni az ellenségünket is** – ahogyan Jézus kérte tőlünk szintén a Hegyi a Beszédben.

A törvény igazi betöltése ugyanis – a szeretet. A szeretet elsőként és elsősorban – Isten szeretete. Ahogyan Luther mondta a Nagy Kátéban: „A parancsolatok betartása az első parancsolattól függ.” **Ha Istent Istennek tartjuk, és Jézussal a szívünkben teljesen szeretni tudjuk, akkor a törvény betöltése nem mennyiségi kérdés lesz, hanem bennünk és általunk is megvalósul.** Isten teljes szívünkéből, teljes lelkünkéből és teljes elménkből való szeretetéből a felebarát szeretete – már következik. Jézus nagy parancsolatának az elejéből már következik a vége: a szeresd felebarátodat, mint tenmagadat (Mt 22,36-39). A kegyelem ingyenes. Isten feltétel nélküli, állandó szeretetet ad – de feltétel nélküli, állandó szeretetet is kíván. Ezt a teljes szeretetet tette lehetővé nekünk Jézus – a kereszten.

Jézus szeretetében járva szívet cserélünk. Kőszívről hússzívra (Ez 36,26). A sajátunkról – Jézuséra. **Jézus szeretetében járva Isten akarata szerint járunk.** „**Amikor Isten akarata szerint járunk, összhangban érezzük magunkat a világmindenséggel, mint akik a valóságos élet főútjain járunk.**” (Spurgeon)

Mi történik akkor, amikor újjászületünk a Jézusban? Szívet cserélve, Jézus szeretetében járva, Isten akaratát betöltve? Akkor: elkezdenek történni a dolgok körülöttünk. Lehet, hogy nem másnap. Sőt, szinte bizonyosan nem másnap. De idővel igen! Gandhit kérdezte egy misszionárius: Mit kellene tenni, hogy egész India keresztény legyen? „Ne csak szóval hirdessétek Istenetek parancsát, hanem éljete is úgy, ahogyan a názáreti élt.” Kedves Testvéreim! Hirdetem nektek az evangélium lényegét. **Lehetséges az, hogy úgy éljünk, ahogyan a názáreti élt. Lehet, létezik olyan, hogy benső készletként akarjuk megtartani a Tízparancsolatot – és nem kényszerként. Lehetséges az, hogy megbocsássunk azoknak, akik megbántottak minket. Lehetséges az, hogy szeressük őket. Hogyan? Mikor? A hit által. A Jézushoz való közeledés által. A Jézussal, a Jézusban való élet által.** Hát ezt kívánom én mindannyiunknak ebben az évben – és mindörökre. Ámen.